

AGROFORESTRY NETWERK
GELDERLAND

Informatiebladen voederbomen

Agroforestry maakt een groene en rendabele landbouw-economie mogelijk. Het Agroforestry Netwerk Gelderland ondersteunt agrarische ondernemers bij de toepassing van agroforestry op hun bedrijf. Om inzicht te krijgen in de toe te passen landschapselementen binnen agroforestry zijn een reeks van praktische informatiebladen ontwikkeld.

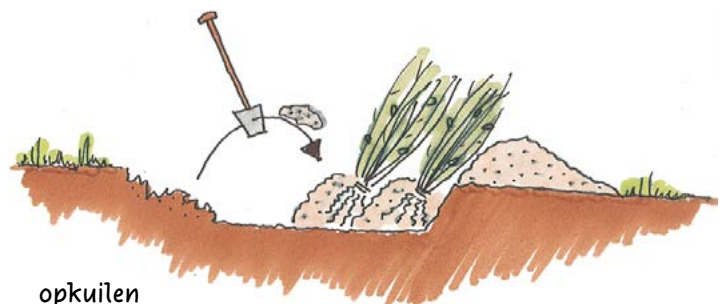
Voederhaag

Een voederhaag is een vrij liggend, lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten opgaande begroeiing van verschillende inheemse struiken. De vroegere functie van een haag was als perceelsscheiding en veekering, daarom bestonden de hagen vroeger voornamelijk uit doornsoorten. Voederhagen worden in of langs weilanden, tussen het grazend vee geplant. Bladeren bevatten eiwitten, mineralen, sporenelementen en soms ook secundaire plantstoffen waar dieren naar behoefte gebruik van kunnen maken, als aanvulling op het reguliere voer. Voederhagen zorgen voor beschutting, verhogen het dierenwelzijn, vangen water op, helpen bij plaagbestrijding, slaan koolstof op en beschermen planten en gewassen tegen ammoniakdampen en schimmels. Ook zorgen hagen voor verbinding in het landschap en hebben zij een hoge natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie. Hierdoor is er een ANLb vergoeding mogelijk voor het beheer en onderhoud.

Algemene aanplantinstructie

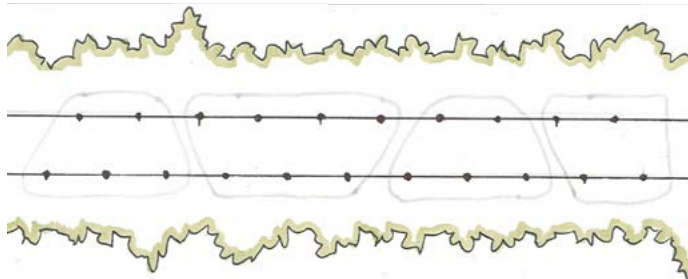
- 1 Het aanplanten kan plaatsvinden wanneer de bladeren van de bomen zijn, mits het niet vriest. Gebruik (als mogelijk) autochtoon plantmateriaal, wat passend is in de streek.
- 2 Voor de aanplant van een haag wordt vaak gekozen voor 2-jarig bosplantsoen met de maat 60-80 cm hoogte.
- 3 De te beplanten strook dient te worden los gemaakt, dit kan door frezen.
- 4 Let op dat je niet te diep plant. De diepte is afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat (houd de grond van de schop), plaats het plantsoen zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl je het plantsoen vasthoudt. De grond iets aanduwen.
- 5 Plant dezelfde soort in groepjes van 5 stuks bij elkaar.
- 6 Indien je niet direct alle struiken kunt aanplanten, dan kun je ervoor kiezen de struiken tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de struiken met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond.

Specifieke aanplantinstructie

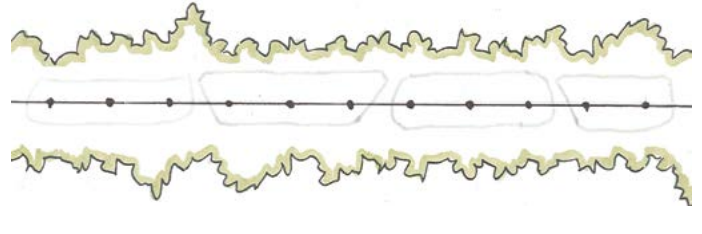
1 Voor de aanplant van een voederhaag kun je kiezen voor het graven van een plantsleuf in plaats van het frezen van een oppervlakte.

2 Bij een voederhaag plant je bij een eenzijdige begrazing minimaal 1 plantrij, 2 stuks per meter & bij een tweezijdige begrazing minimaal twee plantrijen met 2 stuks per meter in een driehoeksverband.

3 Plaats een laag veekerdend raster om de voederhaag heen, zodat er geen overbegrazing aan de gevoelige stamvoet kan plaatsvinden.

4 Zorg dat de haag de eerste jaren goed kan aanslaan, voordat het vee erbij mag komen.

Plantschema voederhagen 2-zijdige begrazing en 1-zijdige begrazing. Plant in groepjes aan.

Beheerinstructies

De voederhaag mag vrijuit groeien tot een brede en hoge haag. De haag onderhoudt zichzelf dankzij haar functie: het vee 'snoeit' deze naar behoefte. Voor de vitaliteit van de haag kan deze eens in de 5 tot 7 jaar goed worden teruggesnoeid om de aanmaak van jong hout te stimuleren. Afzetten betekent dat de struiken tot 10 à 20 cm boven de grond worden afgezaagd. De struiken groeien uit zichzelf weer uit. Houd het eerste jaar na afzetten de stobben vrij van onkruid. Na ongeveer 3 jaar zal de aanplant een meer gesloten karakter krijgen en kan waar nodig gesnoeid worden. Dit snoeiwerk bestaat voornamelijk uit het weghalen van takken die problemen geven. Bij voorkeur dient er kleinschalig gewerkt te worden waarbij niet alle voederhagen tegelijk een onderhoudsbeurt krijgen. Je kunt ook elk jaar een deel van de voederhaaghaag afzetten.

Meer weten?

[Agroforestry Network
Gelderland](#)

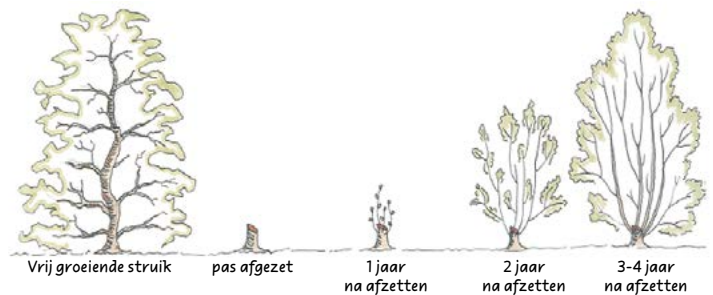

[Kennisbank
Stichting Landschapsbeheer
Gelderland](#)

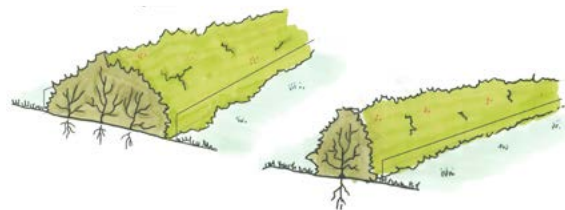

Dit informatieblad is geproduceerd in opdracht van:
Agroforestry Network Gelderland

Tekst en illustraties door: Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Auteur: Bo Koning (Stichting Landschapsbeheer Gelderland)
Vormgeving: Evelien Nijenhuis
Eindredactie: Dyon Temming (Agroforestry Network Gelderland)

Afzetten van struiken

Voorbeeld voederhagen met bescherming

Mogelijk gemaakt door:

provincie
Gelderland

